

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

19 da december 2023

20 da december 2023

995/2023

Incumbensa Spagnolatti

concernent mesiras urgentas per segirar definitivamain la via chantunala en la Val
Calanca

Resposta da la Regenza

Suenter la crudada da grippa sin la via da Calanca l'onn 2016 èn capitadas duas ulteriuras crudadas da grippa, quai ils 4 da december 2022 tar la pitga da grip Reve-tel ed ils 22 da settember 2023 tar il spartavias da Buseno. Suenter l'eveniment da l'onn 2022 è vegnì fatg in nov giudicament da las ristgas ed igl è vegnì intercurì, sch'ils lieus privlus enconuschents èn sa midads en cumparegliaziun cun il giudica-ment dals onns 2008/2009 u sche novs èn sa furmads. Per process da crudadas sin il traject intenziunà preschenta questa analisa actualisada da las ristgas in deficit en-vers las finamiras da protecziun duvradas normalmain, particularmain en il sector da la ristga individuala da mort. En il sector dals hotspots da privel resultan las ristgas cunzunt tras crudadas da crappa d'auta frequenza (q.v.d. eveniments pli pitschens cun curta perioda da repetiziun). Las ristgas d'eveniments gronds èn dentant mo ina pitschna part da la ristga totala.

Pervia da l'urgenza identifitgada èn gia vegnidas concluidas mesiras tranter la punt artgada sur la Calancasca e la galleria Segheria Buseno. L'onn 2023 è gia vegnì cumenzà en in'emprima etappa d'extender sin ulteriurs territoris las mesiraziuns da radar interferometricas per la diagnosa tempriva da tocs grip che sa distatgan. En quest connex han ins identifitgà plirs gronds tocs grip labils. Quels vegnan allontanads u segirads l'onn 2024. Parallelamain vegnan realisadas a partir da l'onn 2024, en ina segunda etappa, sin l'entir traject analisas da las ristgas detagliadas sin basa da novas modellaziuns da crudadas da crappa. Sin fundament da questas basas supplementaras davart ils privels vegn examinada la necessitad da mesiras da segirada architectonicas supplementaras. Tar questa examinaziun na tutgan betg mo

gallarias, sco pretendì en l'incumbensa, mabain er mesiras sco rempars da protecziun e raits cunter crudadas da crappa. Ultra da quai cumpiglia l'examinaziun ina cumprova da l'efficacità dals custs da las mesiras che sa basa sin l'Ordinaziun davart il management integral da las ristgas tar privels da la natira (OMIR) e sin ina metodica definida da l'Uffizi federal d'ambient. En quest connex vegn la reducziun da la ristga da mort da las utilisadras e dals utilisaders da la via messa en relaziun cun ils custs d'investiziun da la mesira. Per mintga vita umana salvada vegnan resguardads custs da 6,6 milliuns francs; en cas da custs pli auts vegn la mesira considerata sco sproporziunada. Eventuals donns materials, per exempel vi da vias, vegnan da princip er resguardads, èn dentant d'ina impurtanza subordinada envers donns da persunas ed uschia da princip negligibels en il cas qua avant maun. Cun questas finamiras da protecziun e regulaziuns vegn cuntanschì en l'entir chantun in nivel da segirezza unitar ed in'utilisaziun spargnusa dals meds finansials che stattan a disposiziun.

La Regenza è conscianta dals deficits da segirezza sin la via chantunala en la Val Calanca ed intensivescha las lavurs per pudair far frunt a tals uschè svelts sco pussaivel cun mesiras efficacias. Perquai che l'analisa detagliada da las ristgas è actualmain anc en curs, na sa laschi oz dentant betg anc giuditgar, tge mesiras tecnic ch'èn inditgadas nua.

Sa basond sin questas explicaziuns propona la Regenza al Cussegl grond da midar questa incumbensa sco suonda:

Sin basa da las enconuschientschas da l'analisa detagliada da las ristgas vegn la Regenza incumbensada d'examinar la realisabladad e l'efficacità dals custs d'ulteriuras mesiras da segirada tecnic (tunnels, gallarias, rempars, raits cunter crudadas da crappa e.u.v.) per proteger la via da Calanca sin il traject tranter la punt argada sur la Calancasca e la galleria Segheria Buseno sco er da planisar e da realisar talas en moda priorisada.

En num da la Regenza

Il president:

Peter Peyer

Il chancelier:

Daniel Spadin